

–is-subartikolu 2115(2) tal-Kap. 16 jipprovdi li l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni ma tistax tingħata kontra jeddijiet u azzjonijiet li jmissu lill-Gvern ta’ Malta, u dan ħlief fil-każijiet imsemmijin fl-artikoli 2149, 2153, 2154, 2155 u 2156 tal-istess liġi, u l-każ odjern ma jinkwadrax fl-ebda wieħed minnhom –għaladarba qegħda tilqa’ l-appell tal-appellant, il-Qorti għaddiet sabiex tiddeċiedi t-talba tiegħu ai termini tas-subartikolu 8(4) tal-Kap. 380

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tat-23 ta’ April, 2021

Appell Inferjuri Numru 269/2016/1 LM

Direttur Servizzi Korporattivi fi ħdan il-Ministeru għall-Iżvilupp Sostenibbli, l-Ambjent u Tibdil fil-Klima
(“l-appellant”)

vs.

Karl Grima Bezzina (K.I. Numru 73282M)
(“l-appellat”)

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mir-rikorrent **id-Direttur Servizzi Korporattivi fi ħdan il-Ministeru għall-Iżvilupp Sostenibbli, l-Ambjent u Tibdil**
Qrati tal-Gustizzja

fil-Klima [minn issa 'l quddiem "id-Direttur appellant"] mid-deċiżjoni mogħtija fis-16 ta' Mejju, 2019, [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mit-Tribunal Għal Talbiet Zgħar [minn issa 'l quddiem "it-Tribunal"], li permezz tagħha ddeċieda t-talba tiegħu fil-konfront tal-intimat **Karl Grima Bezzina (K.I. nru 73282M)** [minn issa 'l quddiem "l-appellat"] billi laqa' l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni u ddikjara li l-azzjoni tiegħu hija preskritta *ai termini* tal-artikolu 1027 tal-Kap. 16, u b'hekk ċaħad it-talbiet tiegħu bl-ispejjeż a karigu tiegħu.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan l-appell jirrigwardaw pretensjoni għall-ħlas tas-somma ta' erbat elef, erba' mija u disgħa u tmenin Euro u sebgħa u sittin ċenteżmu (€4,489.67) vantata mid-Direttur appellant fil-konfront tal-appellat, liema somma jgħid l-istess Direttur appellant tirrappreżenta l-ħlas żejjed li sar lill-appellat għall-perijodu bejn it-18 ta' Frar, 2013 sa Ġunju 2013 meta ma rrapportax għax-xogħol. Sussegwentement huwa kien gie meqjus bħala riżenjat mix-xogħol b'seħħ mit-12 ta' Lulju, 2013, u dan *ai termini* tar-regolament 36 tar-Regolamenti tal-Proċedura ta' Dixxiplina tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku.

Mertu

3. Id-Direttur appellat għalhekk istitwixxa l-proċeduri odjerni permezz tal-preżentata ta' Avviż ta' Talba quddiem it-Tribunal, fejn talab l-appellat sabiex

jirrifondi s-somma ta' €4,489.67 imħallsa lilu għal dak il-perijodu li ma daħalx għax-xogħol.

4. L-appellat wieġeb fil-21 ta' April, 2017 billi eċċepixxa preliminarjament il-preskrizzjoni u fit-tieni lok li ma kienx minnu li huwa tħallas bi żball u għalhekk hemm lok tan-nullità tat-talba. Permezz ta' nota ppreżentata fit-2 ta' Ġunju, 2017, iddikjara li huwa kien qed jeċċepixxi l-preskrizzjoni *ai termini* tal-paragrafi (f) u (g) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16. B'nota oħra ppreżentata fil-21 ta' Lulju, 2017, iddikjara li huwa kien qed jeċċepixxi wkoll il-preskrizzjoni *ai termini* tal-artikolu 2086 tal-Kap. 16 u b'nota ulterjuri ppreżentata fis-27 ta' Novembru, 2017 zied jgħid li huwa kien qed jeċċepixxi wkoll il-preskrizzjoni tal-azzjoni *ai termini* tal-artikolu 1027 tal-Kap. 16.

Id-Deciżjoni Appellata

5. It-Tribunal wasal għad-deciżjoni appellata wara li għamel is-segwent i konsiderazzjonijiet rilevanti għal dan l-appell:

"Eċċezzjoni tal-Preskrizzjoni

Il-Kodiċi Ċivili tagħna jispjega f'dan ir-rigward kif:

"Il-preskrizzjoni hija wkoll mezz sabiex wieħed jehles minn azzjoni meta l-kreditur ma jkunx eżerċita l-jedd għal żmien li tgħid il-liġi." (Art 2107(2) Kodiċi Ċivili)

"La prescrizione è un mezzo di acquistare o di liberarsi mediante un certo corso di tempo e colle condizioni determinate dalla legge," *jgħid it-Troplong*. (Commentario Sulla Prescrizione: Napoli 1852. pag. 4).

Preskrizzjoni Artikolu 2156(f) u (g) tal-Kodiċi Ċivili

Rigward il-preskrizzjoni ai termini tal-Artikolu 2156(f) u (g) tal-Kodiċi Ċivili, jirriżulta dan li ġej:

L-ammont ta' rifużjoni mitluba hija għal perijodu mit-18 ta' Frar, 2013 sa Ġunju, 2013 u dan kif jikkonferma l-attur noe (fol 77 u fl-affidavit tiegħu fost oħrajn).

Li dawn il-proċeduri ġew intavolati fit-23 ta' Marzu, 2017 u għalhekk il-preskrizzjoni ġiet interrotta.

Li għalhekk it-terminu ta' ħames snin ma laħaqx għadda a fini tal-Artikolu 2156(f) tal-Kodiċi Ċivili u għalhekk din l-eċċezzjoni qed tiġi miċħuda kif qed tiġi miċħuda l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni ta' għaxar snin ai terminu tal-Artikolu 2137(g) tal-Kodiċi Ċivili u dan għar-raġuni ovvja li la mhix applikabbli l-preskrizzjoni aqsar ta' ħames snin mhux applikabbli dik ta' għaxar snin.

Rigward l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni l-oħra a bażi tal-Artikolu 1027 tal-Kodiċi Ċivili, dan l-artikolu jipprovdi dan li ġej:

1027. L-azzjoni biex jintalab lura dak li ngħata mingħajr ma kien imiss meta ma tkunx waqgħet bil-preskrizzjoni bis-saħħa tad-dispożizzjonijiet miġjuba taht it-titolu dwar il-preskrizzjoni taqa' bil-preskrizzjoni bl-egħluq ta' sentejn minn dakinhar li dak li lilu tmiss l-azzjoni jikxef l-iżball.

Jirriżulta illi fil-kawża 'Nutar Dr Joseph H Saydon vs Francesca Saveria sive Frances Mifsud' deciza mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fit 18 ta' Ġunju, 2018 intqal is-segwenti:

31. B'referenza għall-argument li tagħmel il-konvenuta fl-appell tagħha, jiġi enfasizzat illi dan l-Artikolu tal-liġi ma jgħidx, "minn dak in-nhar illi dak li lilu tmiss l-azzjoni seta' jikxef l-iżball" iżda "minn dak in-nhar illi dak li lilu tmiss l-azzjoni jikxef l-iżball.

32. Ladarba din il-Qorti qegħda tqis illi l-iżball inkixef mill-attur fl-2015, it-terminu ta' preskrizzjoni skont l-Artikolu 1027 tal-Kodiċi Ċivili (sentejn) beda jiddekorri minn tali żmien.

Mill-provi jirriżulta li l-iżball inkixef (fol 46) li l-iżball inkixef f'Novembru, 2013 iżda jirriżulta wkoll li l-konvenut ġie notifikat b'dan l-iżball permezz ta' ittra registrata (fol 44) fid-19 ta' Ġunju, 2015.

Mill-bank statements preżentati mill-konvenut jirriżulta li l-aħħar salarju li daħal fil-kont tiegħu kien fil-15 ta' Ġunju, 2013.

Il-kawża ġiet preżentata fit-23 ta' Marzu, 2017.

Il-liġi tagħna tistabilixxi diversi modi kif tista' ssir din l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni. Tali interruzzjoni tista' ssir b'att ġudizzjarju, bir-rikonoxximent tad-debitu jew bil-pagament akkont (Vide art 2128 sa 2136 Kodiċi Ċivili). Illi għalhekk għalkemm jirriżulta li l-konvenut kien ġie notifikat b'ittra reġistrata dan ma jikkwalifax bħala att ġudizzjarju.

U l-ittra uffiċjali tal-10 ta' Lulju, 2015 ma jirriżultax li qatt ġiet notifikata lill-konvenut u għalhekk il-preskrizzjoni ma ġietx interrotta b'dan l-att ġudizzjarju.

Illi dwar l-eċċezzjoni a bażi tal-Artikolu 2086 tal-Kodiċi Ċivili li tirrigwarda l-preskrizzjoni ta' għaxar (10) snin fir-rigward ta' beni f'idejn terza persuna, din l-eċċezzjoni tigwarda proprjetà u mhux ħlas indebitu u għalhekk din l-eċċezzjoni qed tiġi miċħuda."

L-Appell

6. Wara li d-Direttur appellant ta l-avviż lit-Tribunal skont il-para. (1) tas-subartikolu 9(2) tal-Kap. 380, huwa ppreżenta r-rikors tal-appell tiegħu fil-21 ta' Mejju, 2019, fejn qed jitlob lil din il-Qorti sabiex jogħġobha tħassar id-deċiżjoni appellata u tiddeċiedi t-talba hija stess *ai termini* tas-subartikolu 8(4) tal-Kap. 380, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-appellat. Jissottometti li l-aggravju tiegħu huwa li t-Tribunal kien żbaljat meta ddeċieda li t-talba tiegħu kienet preskritta *ai termini* tal-artikolu 1027 tal-Kap. 16, għaliex is-subartikolu 2115(2) tal-istess liġi kien jgħid li l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni ma setgħetx tingħata kontra jeddijiet u azzjonijiet li jmissu lill-Gvern ta' Malta għajr għall-każijiet imsemmijin fl-artikoli 2149, 2153, 2154, 2155 u 2156 tal-imsemmi Kap. 16.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

7. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravju mressaq mid-Direttur appellant, u dan fid-dawl ta' dak li qal it-Tribunal fid-deċiżjoni appellata.

8. Id-Direttur appellant jissottometti li t-Tribunal kien żbaljat meta ddeċieda li t-talba tiegħu hija preskritta *ai termini* tal-artikolu 1027 tal-Kap. 16. Jgħid li s-subartikolu 2115(2) tal-Kap. 16 jipprovdi li l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni ma tistax tingħata kontra jeddijiet u azzjonijiet li jmissu lill-Gvern ta' Malta, u dan ħlief fil-każijiet imsemmijin fl-artikoli 2149, 2153, 2154, 2155 u 2156 tal-istess liġi. Id-Direttur appellant imbagħad jiċċita minn diversi sentenza tal-qrati in sostenn tal-argument tiegħu.

9. Il-Qorti tgħid li d-Direttur appellant għandu raġun. Id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu 2115(2) tal-Kap. 16 huma ċari u ma jhallu l-ebda dubju li l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni tista' tingħata biss kontra daww il-jeddijiet u l-azzjonijiet li jmissu lill-Gvern fil-każijiet li jiddisponu għalihom l-artikoli msemmija u l-każ odjern ma jinkwadrix fl-ebda wieħed minnhom.

10. Għalhekk il-Qorti ssib li l-aggravju tad-Direttur appellat huwa ġustifikat u tilqgħu, b'dana li qiegħda tilqa' wkoll it-talba tiegħu u għadarba qiegħda tilqa' l-appell tiegħu, ser tgħaddi sabiex tiddeċiedi t-talba tiegħu *ai termini* tas-subartikolu 8(4) tal-Kap. 380.

11. Il-Qorti tikkonsidra li d-Direttur appellant ressaq provi sodisfaċenti in sostenn tat-talba tiegħu kontra l-appellat. Dan għamlu permezz tal-preżentata

tal-*affidavit* ta' Dennis Buttigieg¹, li skont hu kien jokkupa l-kariga ta' Direttur għas-Servizzi Korporattivi fi ħdan il-Ministeru għall-Iżvilupp Sostenibbli, l-Ambjent u t-Tibdil fil-Klima sa minn Novembru 2013, u illum huwa ġie assenjat kariga ġdida ta' Direttur għar-Rizorsi Umani fi ħdan l-istess Ministeru. Huwa spjega li l-appellat kien laħaq il-grad ta' *Principal Agricultural Officer* qabel ma ġie meqjus riżenjat b'seħħ mit-12 ta' Lulju, 2013 skont ir-regolament 36 tar-Regolamenti tal-Proċedura ta' Dixxiplina tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku, wara li mit-18 ta' Frar, 2013 huwa ma baqax jidhol għax-xogħol. Kompla jispjega li dan kien ġie notifikat lill-appellat, u dan jirriżulta mill-ittra li ntbagħtet lilu fit-12 ta' Novembru, 2013² fejn intalab sabiex jirrifondi l-ħlas żejjed li sar ta' €4,489.67 bejn Jannar u Ġunju tal-istess sena. Mat-talba tiegħu d-Direttur appellant kien esebixxa bħala Dok. B³ elenku ta' kull salarju rispettiv li tħallas lill-appellat fis-sena 2013, flimkien ma' Dok. C⁴, fejn hemm indikat is-salarju kif rivedut għall-ewwel sitt xhur tas-sena 2013, flimkien mal-ammont reklamat mill-istess Direttur appellant. Fix-xhieda in kontroezami tiegħu⁵, l-istess xhud ikkonferma li l-appellat kien ħareġ fuq *leave* bla ħlas kif awtorizzat, u wara dak il-perijodu naqas kompletament milli jidhol għax-xogħol mingħajr awtorizzazzjoni, iżda l-paga baqgħet titħallas lill-appellat riżultat ta' nuqqas min-naħa tal-amministrattiv stante li din ma kinitx dovuta.

12. Min-naħa tal-appellat, il-provi huma pjuttost skarsi. Fix-xhieda tiegħu huwa saħansitra ma jikkontestax dan kollu, filwaqt li jispjega waqt l-imsemmija

¹ Dok. DSB1 a fol. 39.

² Dok. D a fol. 41.

³ A fol. 4.

⁴ A fol. 5.

⁵ A fol. 50.

xhieda fl-udjenza quddiem it-Tribunal fil-11 ta' Lulju, 2018⁶, li huwa kien baqa' jistenna risposta għat-talba tiegħu fuq *leave* bla ħlas, wara li huwa kien fetaħ negozju għal rasu.

13. Għalhekk il-Qorti tqis li tirrizulta kemm ippruvata u anki mhux ikkontestata t-talba tad-Direttur appellant, u tgħid li għandha tintlaqa'.

Decide

Għar-raġunijiet premissi l-Qorti tiddeċiedi dwar l-appell tad-Direttur appellant billi tilqgħu u tħassar id-deċiżjoni appellata, filwaqt li a tenur tas-subartikolu 8(4) tal-Kap. 380 tiddeċiedi wkoll billi tilqa' t-talbiet kollha tad-Direttur appellant u tiċġad l-eċċezzjonijiet kollha tal-appellat, bl-imgħax dekorribbli mid-data tal-ittra uffiċjali tal-10 ta' Lulju, 2015.

L-ispejjeż taż-żewġ istanzi huma a karigu tal-appellat.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**

⁶ A fol. 52 *tergo*.